

मराठी भाषा आणि वाङ्मय

वाङ्मय पारंगत परीक्षा

(एम.ए. प्रथम मराठी वाङ्मय पारंगत)

एम.ए. प्रथम वर्ष मराठी वाङ्मय पारंगत, सर्व विषयाच्या पत्रिकांची गुण विभागणी खालील प्रमाणे राहिल.

१. प्रत्येक सत्राकरिता लेखी परीक्षा ८० गुण
२. प्रत्येक सत्राकरिता अंतर्गत २० गुण
३. दीर्घोत्तरी प्रश्न (लेखी परीक्षा) ६० गुण
४. लघुत्तरी प्रश्न (लेखी परीक्षा) २० गुण

५. अंतर्गत २० गुणांची विभागणी -

१. वर्गात नियमित उपस्थिती ५ गुण
२. शोध निबंध लेखन १० गुण
३. मौखिक परीक्षा ५ गुण

WWW.OLXPORT.COM

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

एम.ए. प्रथम वर्ष

विषय : मराठी वाङ्मय पारंगत

सत्र २०१२ - १३ पासून अभ्यासक्रम

सत्र पहिले

- पत्रिका : १ (अ) गद्य अथवा (आ) मराठी वैचारिक निबंध
पत्रिका : २ अर्वाचीन कविता
पत्रिका : ३ नाटक / लोकसाहित्य
पत्रिका : ४ साहित्यशास्त्र

सत्र दुसरे

- पत्रिका : १ (अ) गद्य अथवा (आ) मराठी वैचारिक निबंध
पत्रिका : २ अर्वाचीन कविता
पत्रिका : ३ नाटक / लोकरंभूमी
पत्रिका : ४ साहित्यशास्त्र

WWW.OLXPL.COM

मराठी भाषा आणि वाङ्मय

वाङ्मय पारंगत परीक्षा भाग - १

पत्रिका : १

सत्र पहिले

गद्य

१. लिळाचरित्र एकांक
२. आज्ञापत्र - संपा. विलास खोले
३. प्रबोधनाचा पूर्वरंग (महात्मा - संपा. लि.स. नसिराबादकर
जोतिबा फुले यांचे निवडक
लेखन)
लेख क्र १,२,४,५,६,८,९,१०,११,१२
४. वाऱ्याने हलते रान - माणिक गोडघाटे (ग्रेस)

सत्र दुसरे

गद्य

१. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे - संपा. रत्नाकर गणवीर
बहिष्कृत भारतातील अग्रलेख
लेख क्र. १,२,८,९,१५,१७,१८,१९,२१,२५
२. विठ्ठल रामजी शिंदे (लेखसंग्रह) - संपा. गो.मा. पवार
३. पक्षी जाय दिगंतरा - मारूती चितमपल्ली
४. संत वाङ्मयाची सामाजिक - गं.बा. सरदार
फलश्रुती

मराठी भाषा आणि वाङ्मय

वाङ्मय पारंगत परीक्षा भाग - 9

पत्रिका : 9

सत्र पहिले

मराठीतील वैचारिक निबंध

9. लोकहितवादींची शतपत्रे - संपा. पु.ग. सहस्त्रबुध्दे
(आमचे राजकारण व राज्यकर्ते)
लेख क्र. १,९,१२,१४,३२,३४,४०,५२,६०,६७
२. आगरकर लेखसंग्रह - संपा. ग.प्र. प्रधान
विभाग ३, लेख क्र. २,३,५,८,९
३. स्त्री पुरूष तुलना - ताराबाई शिंदे
४. विठ्ठल रामजी शिंदे (लेखसंग्रह) - संपा. गो.मा. पवार

सत्र दुसरे

मराठीतील वैचारिक निबंध

9. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे - संपा. रत्नाकर गणवीर
बहिष्कृत भारतातील अग्रलेख
लेख क्र. १,२,८,९,१५,१७,१८,१९,२१,२५
२. विचारशिल्प (लक्ष्मणशास्त्री जोशी -संपा प्रा.रा.ग.जाधव यांचे
निवडक लेख) -लेख क्र. ४,६,८,१०,१३
३. नव्या युगाची स्पंदने -संपा. प्र.चिं. शेजवलकर
(गं.बा. सरदार यांचे निवडक लेख)
लेख १,२,३,५,८
४. शिवरात्र - नरहर कुरुंदकर
लेख क्र. १,२,३,७,९

मराठी भाषा आणि वाङ्मय

वाङ्मय पारंगत परीक्षा भाग - १

पत्रिका : २ अर्वाचीन कविता

सत्र पहिले

अर्वाचीन कविता

१.	हरपले श्रेय	-	संपा. रा. श्री. जोग
२.	फुलराणी	-	संपा. कुसुमाग्रज
३.	वैदर्भीय काव्यधारा	-	संपा. डॉ. राजेंद्र वाटाणे
४.	ग्रामगीता (अध्याय १०,१९,२८)	-	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज

सत्र दुसरे

अर्वाचीन कविता

१.	मढेकराची कविता	-	बा.सी.मढेकर
२.	जाहीरनामा	-	नारायण सूर्वे
३.	विद्रोही कविता	-	संपा. केशव मेश्राम
४.	शतकातील आदिवासी कविता	-	संपा. डॉ. विनायक तुमराम

मराठी भाषा आणि वाङ्मय

वाङ्मय पारंगत परीक्षा भाग - १

पत्रिका : ३ विशेष वाङ्मय प्रकार
'अ' नाटक

सत्र पहिले

१.	तृतीय रत्न	-	महात्मा जोतिबा फुले
२.	संगीत सौभद्र	-	अण्णासाहेब किलोस्कर
३.	कन्यादान	-	विजय तेंदुलकर
४.	आकाश शोधताना	-	श्रीपाद प्रभाकर जोशी

सत्र दुसरे

१.	ती फुलराणी	-	पु.ल. देशपांडे
२.	रायगडाला जेव्हा जाग येते	-	वसंत कानेटकर
३.	गांधी-आंबेडकर	-	प्रेमानंद गज्वी
४.	माझं कुंकू मीच पुसलं	-	सदानंद बोरकर

मराठी भाषा आणि वाङ्मय

वाङ्मय पारंगत परीक्षा भाग - 9
पत्रिका ३ : विशेष वाङ्मय प्रकार
'अ' - लोकसाहित्य व लोकरंगभूमी

सत्र पहिले - मराठी लोकसाहित्य

१. लोकसाहित्य म्हणजे काय ? संकल्पना व स्वरूप, लोकसाहित्याच्या निर्मितीमागील प्रेरणा
२. लोकसाहित्याचा इतर शास्त्रीशी संबंध : इतिहास आणि पुरातत्त्व, समाजशास्त्र, मानववंशशास्त्र भाषाशास्त्र, धर्मशास्त्र इत्यादी लोकसाहित्याच्या अभ्यासाचे विविध संप्रदाय व पध्दती, काही आधुनिक अभ्यासपध्दती, लोकसाहित्याचे संकलन व संशोधन, लोकसाहित्याचे वर्गीकरण.
३. मराठी लोकसाहित्याचे प्रकार :
 - अ) लोकगीते : स्वरूपवैशिष्ट्ये, निर्मितीसंबंधीचे सिद्धांत, वर्गीकरण, लोकगीतांचा वाङ्मयीन अभ्यास, रचनावैशिष्ट्ये, आदिवासी लोकगीते
 - आ) लोककथा व कहाण्या : प्रकार : देवतकथा, पटकथा, अद्भूतकथा, दंतकथा उखाणे म्हणी, कूटकथा
४. लोकसाहित्याची रचनाविषयक अन्य वैशिष्ट्ये, लोकसाहित्यातील वाङ्मयीन सौंदर्य (रचना, भाषा, कल्पना, आविष्कार, शैली. इ.) लोकसाहित्य (Folk Literature) व साहित्य (Literature) यांचा परस्पर संबंध

सत्र दुसरे - मराठी लोकरंगभूमी

१. लोकरंगभूमी म्हणजे काय ? संकल्पना (concept) व स्वरूप, लोकनाटयाच्या निर्मितीमागील प्रेरणा.
२. लोकनाटये, प्रयोजन व स्वरूप, लोकनाटयाचे प्रकार : तमाशा, लळिता, दंडार, गोंधळ, भारूड, तुंबडी, गंगासागर, दशावतार, बहुरूपी, डाहाका, खडी गम्मत.
३. झाडीपट्टी रंगभूमी, आंबेडकरी जलसे
४. बतावणी, सवाल-जवाब व वगनाटये (लोक रंगभूमीवरील महत्त्वाचे शाहीर : पठ्ठे बापूराव / शाहीर अमरशेख/शाहीर अण्णाभाऊ साठे/भीमराव कडक/भास्करराव जोध्यांचे लोकरंगभूमीला योगदान.)

संदर्भग्रंथ सूची

१. लोकसाहित्याची रूपरेखा - दुर्गा भागवत
२. मराठी लोकसंस्कृतीचे उपासक - रा.चि. ढेरे
३. लोकसाहित्य कलाविचार - गंगाधर मोरजे
४. आदिवासी कलाविश्व - गोविंद गारे
५. महाराष्ट्रातील आदिवासी लोकसाहित्य - डॉ. सौ. शैलजा देवगावकर
६. आदिवासी साहित्य : स्वरूप व समीक्षा - डॉ. विनायक तुमराम
७. लोकसाहित्य : संकल्पना व स्वरूप - डॉ. व्यवहारे
८. लोकरंगभूमी - डॉ. प्रभाकर पावडे
९. लोकनाट्याची परंपरा - व. कृ. जोशी
१०. वैदर्भीय रंगभूमी स्वरूप आणि समीक्षा - वि. रा. हॅबर्डे
११. झाडीपट्टीची लोकरंगभूमी - डॉ. हरिश्चंद्र बोरकर
१२. झाडीपट्टीची दंडार - डॉ. हरिश्चंद्र बोरकर
१३. लुप्तप्राय लोकविष्कार - डॉ. हरिश्चंद्र बोरकर
१४. विदर्भाचा डाहाका - डॉ. हरिश्चंद्र बोरकर
१५. यक्षगान आणि मराठी नाट्यपरंपरा - डॉ. तारा भवाळकर
१६. मराठी तमाशा - नामदेव व्हटकर
१७. लोकनाट्याची परंपरा - व. कृ. जोशी
१८. लोकनाट्य : उद्गम आणि विकास - डॉ. पुरुषोत्तम कालभूत
१९. रंगबाजी - रूस्तुम अचलखांब
२०. लोकसाहित्य संपदा - ना. रा. शेडे
२१. लोकवाङ्मयाचा ठेवा - शंकरराव सुरडकर
२२. लोकसाहित्याचा शब्द आणि प्रयोग - डॉ. साहेबराव खंदारे
२३. लोककला - धोंडीराम वाडकर
२४. लोकसाहित्य : एक स्वतंत्र अभ्यासक्षेत्र - गंगाधर मोरजे
२५. लोकसाहित्य खंड १, २ - विश्वनाथ शिंदे
२६. लोकसाहित्याचे अंतःप्रवाह - डॉ. प्रभाकर मांडे
२७. लोकधाटी - द. ग. गोडसे
२८. धर्म आणि लोकसाहित्य - दुर्गा भागवत
२९. साहित्य विचार प्रदेश आणि परिसर - डॉ. प्रकाश मेदककर
३०. लोकसाहित्य बदलते संदर्भ, बदलती रूपे - गंगाधर मोरजे
३१. लोकसाहित्य आकलन व आस्वाद - श्रृश्रुतलं ऋतुवंव
३२. लोकसंचित - तारा भवाळकर
३३. लोकबंध - अनिल सहस्त्रबुध्दे
३४. लोकनागर रंगभूमी - तारा भवाळकर
३५. नाटकातील मिथक - राजीव नाईक
३६. लोकसाहित्य व आधुनिक साहित्य - डॉ. एकनाथ पगार
३७. साहित्यदिंडीचा वारकरी- मधुकर केचे, डॉ. कोमल ठाकरे (विजय प्रकाशन नागपूर)

मराठी भाषा आणि वाङ्मय

वाङ्मय पारंगत परीक्षा भाग - १

पत्रिका ४ : साहित्यशास्त्र

सत्र पहिले

अभ्यासाचे विषय (Topic for studies)

१. वाङ्मय म्हणजे काय ?
२. वाङ्मयाचे प्रयोजन
३. वाङ्मयाची निर्मितीप्रक्रिया
४. शब्दशक्ती आणि अर्थविचार
५. अनुकृतीचा सिध्दांत आणि कॅथार्सिस

सत्र दुसरे

साहित्यशास्त्र (Topic for studies)

१. वाङ्मय प्रकार : उगम आणि विशेष
२. वाङ्मयीन मूल्ये आणि जीवनमूल्ये
३. शैली विज्ञान
४. साहित्य सिध्दांत
अ) रससिध्दांत ब) वाङ्मयीन महात्मतेचा सिध्दांत
क) लयसिध्दांत ड) मानुषतेचा सिध्दांत

संदर्भग्रंथ सूची

१. भारतीय साहित्यशास्त्र - ग. त्र्यं. देशपांडे
२. रसचर्चा - पद्माकर दादेगावकर
३. अॅरिस्टॉटलचे काव्यशास्त्र - (अनु) गो.वि. करंदीकर
४. विचारसौंदर्य - वा.म. जोशी
५. साहित्य सिध्दांत - अनु स.गं. मालशे
६. सौंदर्य आणि साहित्य - बा.सी. मर्ढेकर
७. पोत - द.ग. गोडसे
८. साहित्यविचार - दि.के. बेडकर
९. सृष्टि सौंदर्य आणि साहित्यमूल्य - शरचंद्र मुक्तिबोध
१०. सौंदर्यमीमांसा - रा.भा. पाटणकर
११. टीकाविवेक - श्री.के. क्षिरसागर
१२. मराठी टीका - संपा. वसंत दावतर
१३. साहित्य:अध्यापन आणि प्रकार - संपा. वसंत दावतर
१४. सौंदर्यविचार - मुंबई मराठी साहित्य संघ
१५. नवसमीक्षा : काही विचारप्रवाह - संपा. गो.म. कुळकर्णी
१६. सामाजिक शास्त्र आणि साहित्य - संपा. ह. श्री. साने
१७. समीक्षेची नवी रूपे - गंगाधर पाटील
१८. मराठी भाषा आणि शैली - रमेश धोंगडे, अश्विनी धोंगडे
१९. वाङ्मयाचे अध्यापन - संपा. वा.पु. गिंडे, द.दि. पुंडे
२०. स्त्रीवादी समीक्षा - अश्विनी धोंगडे
२१. श्रीवाणी : स्त्रिवादी समीक्षा विशेषांक - म.सु. पाटील
२२. मराठी नाटयपद : स्वरूप व समीक्षा - डॉ.अ.द. वेलणकर